

ШТИТ

Број 124
Февруари 2020

ISSN 1857-6710

МАГАЗИН НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ОДБРАНА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

**Повисоки плати,
подобра опрема
и подобри услови за работа
за припадниците на Армијата**

СОДРЖИНА

ШТИТ ■ година XII ■ број 124 ■ февруари 2020

Инфо	5
На прва линија Повисоки плати, подобра опрема и подобри услови за работа за припадниците на Армијата	6
НАТО-активности Посета на воздухопловната база „Червиа“	8
Глобал Пораст на деснокрилниот екстремизам-тероризам	10
Мисии на ООН United Nations Emergency Force (UNEF) – Суецки Канал (1956 – 1967) II дел	14
НАТО-армии Вооружените сили на Франција	16
Едукација Следбеништво	20
Вооружување „PUMA“ – германско борбено возило на пешадијата	32
Вооружување Airbus Helicopter „H145“ („EC145“)	34
Вооружување „COMMANDO Select“	36
Вооружување „Либератор ФП-45“ Штос, или добра идеја?	40
Глобал Како да се промени деловната култура	48
Незадолжително Случајни случки се случуваат	52
Филм „Варшава, 44-та“	56
	3

ОТ НАТО

планираните заеднички активности во меѓународните вежби на НАТО, учеството во мировните мисии, како и тековниот процес на трансформација на командите и единиците на Армијата. Од страна на Стјуарт Пич беа искажани пофални зборови за досегашниот вложен труд и за успешниот процес на трансформација од страна на Армијата во интегративниот процес за нашето претстојно полноправно членство во НАТО. Воедно, тој истакна дека претстојната фаза на потполна интеграција се очекува да биде полесно остварлива со оглед на нашето досегашно искуство, како и дека можеме да очекуваме целосна поддршка од НАТО-командните структури на сите нивоа.

Генералот Ѓурчиновски истакна дека Генералштабот и сите команди и единици во претходната година успешно се справија со сите предизвици во поглед на исполнување на сите приоритети во врска со нашата потполна интеграција во НАТО.

Пораст на деснокрилниот екстремизам-тероризам

Деснокрилниот тероризам е мотивиран од различни екстремни десничарски идеологии, а најизразени се неонацизмот, неонацизмот и белиот национализам. Десничарските терористи имаат цел да ги соборат владите и да ги заменат со националистички или фашистички режими. Дел од овие групации бараат да се воспостават христијанските вредности како закон, другите религии претставуваат нивна цел, со тврдење дека се во војна со христијанството. Од овие причини понекогаш наликува на религиозниот тероризам, а нивното криминално делување како злосторство од омраза. Заканата од екстремно десничарскиот тероризам во последниве години еволуираше и постојано расте. Терористичкиот напад врз две џамии во Нов Зеланд, во кои загинаа 50 лица, а десетици беа повредени, прашањето за порастот на екстремно десничарскиот тероризам повторно го искачија на врвот на безбедносната агенда на западните демократии. Во изминатите 10 години имаше бројни напади врз муслимански и еврејски заедници.

Деснокрилниот екстремизам е прилично тешко да се дефинира, а всушност има над 20 различни дефиниции кои се користат за опишување на деснокрилниот тероризам. Причината поради која е тешко да се дефинира овој вид тероризам е тоа што деснокрилните терористички групи имаат различни цели и идеологии. Дел од заедничките цели циркулираат околу ксенофобијата, расизмот, национализмот и желбата за силна држава

- Германија 2009 година: Марта Ел-Шербини, фармацевтка која живеела со сопругот и синот во Дрезден, со нож беше убиена од страна на 28 годишен германец со руско потекло, кој претходно ја нарекувал „терорист“ и „исламист“. Ова се смета за прв напад и прва жртва на исламофобијата во Германија.
- Норвешка 2011 година: Терористички напад во кој загинаа 77 лица, а беше извршен од страна на десничарскиот екстремист Андерс Бреивик на 22 јули 2011 година. Тој прво активираше бомба во Осло, а подоцна извршил масовно убиство на островот Утоја. Пред нападот, Бреивик објавил манифест каде што го осудил мултикултурализмот и „Исламизацијата на Европа“.
- САД 2015 година: На 10 февруари во Чапел Хил – Северна Каролина, беа убиени тројца студенти-муслимани, Деа Баракат, Јусур Абу-Салха и Разан Абу-Салха. Убиството го извршил нивниот 46-годишен сосед кој претходно се заканувал и ги малтретирал жртвите. Убиствата предизвикаа бес на интернет, со милиони твитови, користејќи го хаштагот #MuslimLivesMatter.
- САД 2015 година: На 15 јуни 2015 година во Емануелската африканска методистичка епископална црква во Чарлстон, Јужна Каролина, за време на молитва беа убиени девет Афроамериканци, вклучувајќи го и пасторот во црквата. Убиецот е 21-годишен белец кој подоцна во 2017 година беше осуден на

смрт, а претходно изјавил дека со терористичкиот акт сакал да предизвика етнички конфликт.

- Германија 2016 година: На 22 јули 2016 година во трговски центар во Минхен, со огнено оружје беа убиени 10, а ранети 36 лица. Во терористичкиот напад убиен е и извршителот кој подоцна од истрагата е утврдено дека сакал да се одмазди

Екстремната десница е составена од поединци или групи кои веруваат во следниве идеали: жесток национализам, антиглобализам против централната власт, индивидуална слобода (право да поседува оружје, да бидат ослободени од даноци), теории на заговор и веруваат дека личниот и националниот „начин на живот“ е загрозен или веќе е изгубен. За нив заканата е реална и неизбежна и таа доаѓа од специфична етничка, расна или верска група. Тие веруваат во потребата да бидат подготвени за напад со учество во паравоени формации каде што се подготвуваат и се обучуваат

- на луѓето со имигрантско потекло.
- Велика Британија 2017 година: На 19 јуни 2017 година извршен е напад во близина на џамија во паркот Финсбери во Лондон. 47 годишен маж уби 1, а рани 10 луѓе – сите муслимани кои се спремале за молитва, откако со комбе влетал во групата луѓе кои се наоѓале непосредно до џамијата. Напаѓачот подоцна е осуден на доживотен затвор, а изјавил дека е мотивиран од „омразата кон исламот“.
- Канада 2017 година: Во јануари 2017 година во Квебек, беше извршен терористички напад врз Исламскиот културен центар. Вооружен напаѓач отворил оган од автоматско оружје при што загинале 6 лица, а биле повредени повеќе од 10. Канадскиот премиер го осуди убиството како „терористички напад врз муслиманите“.
- САД 2018 година: На 18 октомври 2018 година, 46 годишен маж со автоматско оружје извршил напад врз синагогата во градот Питсбург, при што загинале 11 лица, а биле повредени 7. Ова е најсмртоносниот напад врз еврејскиот народ во историјата на САД.
- Нов Зеланд 2019 година: На 15 март 50 луѓе се убиени, а 50 повредени во напад врз џамии во градот Крајстчрч во Нов Зеланд. Напаѓачот е расист и десничарски милитант од Австралија. Терористот од Нов Зеланд е обвинет за

убиство на 50 лица и повредување на исто така најмалку 50 лица. Нападот се случил во петок, за време на молитвите во двете џамии. За да го зголеми психолошкото влијание на нападот, сторителот ги искористил социјалните медиуми и во живо го споделил нападот. Терористот на 87 страници го образложил нападот, спротивставувајќи се на мултикултурализмот и муслиманската имиграција, истакнувајќи ја желбата да предизвика глобална војна помеѓу белата раса и останатите. И покрај податоците што укажуваат дека деснокрилниот тероризам и насилството представуваат една од најзначајната домашни закани по западните демократии, помалку ресурси се посветени на борбата против него во споредба со другите видови на екстремизам и тероризам. Во таа насока, Германија направи напори во текот на 2019 година за 50% да го зголеми бројот на персонал во одделите кои работат на сузбивање на деснокрилниот екстремизам, односно да се приближи до ниво на одделите кои работат на сузбивање на милитантниот ислализам. Во Обединетото Кралство, во периодот помеѓу 2016 и 2017 година, борбата против тероризмот е во пораст за 88%, а посебно делот од истрагите на деснокрилните екстремистички активности. Во 2018 година „МИ 5“ беше задолжена за преземање на разузнавачки активности, следење и мониторирање на десничарските екстремистички групи и поединци. Ова значи дека заканата од деснокрилната екстремистичка идеологија сега се наоѓа на исто ниво со милитантниот ислализам и тероризмот поврзан со Северна Ирска. Со оглед на тоа што деснокрилниот екстремизам и тероризам станува сè поголема закана за САД и Европа, неговите меѓународни димензии стануваат сè поочигледни. Десничарските екстремисти патуваат низ светот и создаваат врски, градат глобална мрежа на истомисленници, идеолози и поддржувачи. Постојат многу сличности во идеологијата, стратегијата и тактиката, особено во регрутирањето, помеѓу џихадистичките организации и деснокрилните екстремисти, вклучувајќи го и акцентот на анархијата и нарушувањето на општеството преку насилство.

И покрај тоа што САД и нивните сојузници во изминатите 20 години градеа инфраструктурата за споделување разузнавачките информации и соработка во борбата против тероризмот, оваа мрежа главно се користеше за размена на информации за терористичките организации „Ал Каеда“ и „Исламската држава“. Денес, потребна е посветеност и експлоатирање на оваа изградена инфраструктура за попречување на деснокрилните терористички мрежи. Во САД постои поврзаност помеѓу активностите на ФБИ, Здружените противтерористички сили и другите локални агенции кои работат заедно за да ги попречат десничарските терористички активности. За Австралија и Нов Зеланд, пред последниот напад, главен безбедносен ризик претставуваше милитантниот ислализам. Во последниот извештај на безбедносно-разузнавачката служба на Нов Зеланд, деснокрилниот екстремизам не се смета за сериозна закана. Во извештајот од 2017 година на австралиската разузнавачка служба е забележано дека во земјата има ниско

Во Обединетото Кралство, во периодот помеѓу 2016 и 2017 година, борбата против тероризмот е во пораст за 88%, а посебно делот од истрагите на деснокрилните екстремистички активности. Во 2018 година „МИ 5“ беше задолжена за преземање на разузнавачки активности, следење и мониторирање на десничарските екстремистички групи и поединци

ниво на насилство помеѓу заедниците, а во 2016 година, само едно лице е обвинето за деснокрилен тероризам. Извештајот не ја отфрла можноста за напади, но нагласува дека сите можни напади од екстремистите-припадници на екстремната десница „веројатно би биле насочени кон муслиманската или левичарската заедница, со ниска

способност за предизвикување штета и поверојатно е дека ќе бидат извршени од осамени индивидуални актери или помала група“.

Според извештајот на ЕВРОПОЛ, во 2017 година се регистрирани 205 терористички активности, од коишто 5 деснокрилни, и сите во Обединетото Кралство, 137 сепаратистички, 24 левичарски и 33 цихадистички. Во 2017 година, од вкупно 1219 лица осомничени и уапсени за тероризам, 20 беа класифицирани како екстремно деснокрилни екстремисти. Според Базата на податоци за глобален тероризам, во Западна Европа за 2017 година се забележани 28 деснокрилни терористички инциденти во споредба со само еден во 2007 година. Според изјавата на комесарот за борба против тероризмот на Обединетото Кралство, екстремно десничарските активисти се „организирани, професионални и активно се обидуваат да регрутираат свои следбеници“. Од 2012 година бројот на деснокрилни екстремистички поддржувачи е зголемен за речиси 300%, додека бројот на поддржувачите на милитантните исламистички екстремисти е зголемен за 80%.

Во 2017 година во Германија се евидентирани 39.505 „политички мотивирани“ криминални акти. Половина од нив се препишуваат на деснокрилните идеологии, од кои 1130 се криминални акти со насилство. Исто така, во 2017 година деснокрилните екстремисти извршија 300 напади врз центрите за азил во Германија. Во периодот помеѓу 2002 и 2017 година, во Северна Америка имаше 86 деснокрилни инциденти со 62 смртни случаи.

Можеме да заклучиме дека деснокрилниот екстремизам и тероризам претставува глобална, брзорастечка закана по западните демократии. Обвинителството и правосудниот систем прецизно не ги дефинираат тактиките и организационите форми коишто ги користат деснокрилните терористички организации, а со тоа се чини дека е потешко екстремно десничарското насилство да се класификува како тероризам.

Екстремното деснокрилно насилство е директно насочено кон темелите на демократската култура: плурализмот и толеранцијата. Тоа всадува страв помеѓу своите жртви и го негира монополот на сила воспоставен преку владеењето на правото. Ова значи дека екстремно десничарското насилство може да има долгорочни негативни ефекти врз демократските општества. Идеолошко мотивираното насилство, без разлика од која средина доаѓа, мора да се сфати сериозно.

д-р Ненад Танески